

ZEMEPISNÉ OZNAČENIA A TRADIČNÉ ŠPECIALITY ZNÁME AKO CHRÁNENÉ OZNAČENIE PÔVODU, CHRÁNENÉ ZEMEPISNÉ OZNAČENIE A ZARUČENE TRADIČNÁ ŠPECIALITA

MIROSLAV RUSKO

GEOGRAPHICAL INDICATIONS AND TRADITIONAL SPECIALITIES KNOWN AS PROTECTED DESIGNATION OF ORIGIN, PROTECTED GEOGRAPHICAL INDICATION AND TRADITIONAL SPECIALITIES GUARANTEED

ABSTRAKT

Základným právom každého spotrebiteľa je mať k dispozícii informácie, ktoré mu umožnia chrániť vlastné zdravie. Informácie získava zo značiek uvedených na produkte s ktorým prichádza do kontaktu. Označením pôvodu alebo zemepisným označením je možné chrániť poľnohospodárske výrobky a potraviny, víno, liehoviny, minerálne vody, remeselné výrobky a iné výrobky, na ktorých výslednú kvalitu alebo vlastnosti vplývajú prírodné podmienky alebo sú spojené s vymedzeným zemepisným územím tradíciou, povestou, majú dobré meno, ktoré je možné prisúdiť práve zemepisnému pôvodu.

KLúčové slová: označovanie, symbol, , zemepisné označenie, chránené označenie pôvodu

ABSTRACT

The basic right of each of the consumers is to have available information that will enable them to protect their own health. They can obtain these information from the marks listed on the product they come into contact with. By designation of origin or a geographical indication, it is possible to protect agricultural products and food, wine, spirits, mineral waters, handicraft products and other products, on which the resulting quality or characteristics affected by natural conditions or which are associated with geographical territory defined with their tradition and fame, which have a reputation that can be attributed just to a geographical origin.

Key words: labelling, symbol, geographical indications, protected designation of origin

ÚVOD

Značka vypovedá o úrovni kvality (mala by byť stabilná) a spoľahlivosti produktu (výrobku, resp. služby), a takto spotrebiteľom uľahčuje rozhodovanie pri nákupe. Okrem iného prispieva tiež k väčšej loajalite zákazníkov. Značka zefektívňuje spoluprácu a komunikáciu medzi predajcami, distribútormi a výrobcami.

Značka môže patriť medzi nástroje udržateľného rozvoja, environmentálnej a bezpečnostnej politiky. V oblasti environmentu a bezpečnosti je snaha, aby značka bola univerzálna, t.j. aby mala v rôznych spoločenských kultúrach rovnaký význam.

Symbol má podobu geometrického prvku. Predstavuje prostriedok prijímania príslušnej informácie za účelom sprostredkovania daného poznania. Symbol signalizuje spotrebiteľovi význam, ktorý mu bol priradený v danom názorovom systéme - labelingovej schéme.

Pri súčasnom pohybe tovaru v globálnom meradle, priemyselných aktivitách a trhmi, môže dobre riadená značka byť hlavným zdrojom strategického smeru a konkurenčnou výhodou. Dnes je branding tak silná sila, že sa uplatňuje v širokej škále produktov. Medzi významné úlohy značky patrí [upravené podľa]

- značka identifikuje predajcu alebo výrobcu
- značka chráni spotrebiteľa aj výrobcu výrobku od konkurentov, ktorí by sa pokúsili, aby výrobky sa zdali byť rovnaké
- značka uprednostňuje cenové
- znižuje prednosť ceny na toho, kto rozhodnutie o kúpe.

OZNAČOVANIE PRODUKTOV

Označovanie je jedným so spôsobov zníženia rizika a priblíženie sa k istote, že výrobok je bezpečný. Základom bezpečného užívania každého výrobku je získanie dostatočných informácií o produkte, ktorý spotrebiteľ kupuje. Tieto informácie by mal poskytovať výrobca, pretože je zodpovedný za uvedenie výrobku na trh. Na zabezpečenie vysokej ochrany spotrebiteľa musí spoločnosť prispievať k ochrane zdravia a bezpečnosti spotrebiteľa. Výrobky, ktoré sú určené výlučne na použitie a dostali sa na spotrebiteľský trh, by mali spĺňať požiadavky smernice 2001/95/ES. Každý výrobok, ktorý je uvádzaný na trh musí byť označený.

Základnou právnou úpravou je:

- Zákon č.250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 404/2007 Z. z. o všeobecnej bezpečnosti výrobkov
- Ďalším veľmi dôležitým označením výrobkov, ktoré sú uvedené na trh sú:
- Označenie CE
- Slovenská značka zhody CSK
- Značka kvality SK

Vo všeobecnosti možno pod pojmom značka rozumieť viditeľný alebo inak vnímateľný poznávací znak. Značkou môže byť meno, logo alebo iné znaky, značka môže byť vizuálna alebo zvuková. Značka môže prislúchať jednému produktu, skupine produktov alebo celému sortimentu.

Značky sa používajú na označenie produktov, resp. nakladania s nimi, v rôznych významoch a môžu to byť značky

- firemné
- informatívne (napríklad z oblasti environmentálneho manažérstva - EL typ I, II, III, ale aj niektoré bezpečnostné značky)
- účelové
- výstražné (napríklad bezpečnostné)
- manipulačné,
- puncovné,
- záručné,
- skúšobné
- sektorové, t.j. napríklad sektor
  - environmentálny
  - bezpečnostný
  - zdravotnícky/farmaceutický
  - hygieny
  - turizmu
  - kozmetiky
  - poľnohospodárstva,
  - pôvodu
  - regiónu,
  - špeciality atď.

Takýmito značkami sa označujú výrobky bez ohľadu na to, kto je výrobcom alebo obchodníkom, majú verejnoprávny charakter.

Označovanie môže byť štandardizované alebo neštandardizované.

Označenie produktov môže obsahovať okrem značky spoločnosti aj ďalšie informácie, resp. značky, ktoré môžu byť umiestnené buď priamo na výrobku alebo na obale. Patria sem napríklad environmentálne značky typ I, energetické štítky, certifikačné značky, označenie kvality, dátumu spotreby, krajiny pôvodu, bezpečnostného, resp. hygienického nakladania, čo môže slúžiť ako selektívne kritérium zákazníka pri nákupe.

Označenia často podliehajú právnej úprave a majú medzinárodnú platnosť.

Imidž výrobku zahŕňa predstavy spotrebiteľov k celému spoločnému výrobovému radu, ktorý produkuje firma. Ide o skupinu produktov, ktorá je príbuzná buď svojou funkciou, predáva sa rovnakým skupinám zákazníkov alebo prostredníctvom rovnakých typov predajní, alebo patrí do tej istej cenovej hladiny. To znamená, že každý produktový rad pokrýva určitú kategóriu produktov, ktoré majú určitú príbuznosť. Proces tvorby imidžu sa začína oveľa skôr, ako sa výrobok, alebo služba objaví na trhu, respektíve začne existovať. Tento proces má svoje prísne pravidlá, člení sa na niekoľko etáp, ktoré sú prepojené, avšak každá z nich sa vyznačuje aj relatívnou samostatnosťou.

OZNAČENIE PÔVODU VÝROBKU A ZEMEPISNÉ OZNAČENIE

Označením pôvodu alebo zemepisným označením je možné chrániť poľnohospodárske výrobky a potraviny, víno, liehoviny, minerálne vody, remeselné výrobky a iné výrobky, na ktorých výslednú kvalitu alebo vlastnosti vplyvajú prírodné podmienky alebo sú spojené s vymedzeným zemepisným územím tradíciou, povestou, majú dobré meno, ktoré je možné prisúdiť práve zemepisnému pôvodu.

Označenie pôvodu výrobkov je názov určitého miesta, oblasti, alebo vo výnimočných prípadoch, krajiny používaný na označenie výrobku pochádzajúceho z tohto miesta, oblasti alebo krajiny, ak kvalita alebo vlastnosti tohto výrobku, sú výlučne alebo podstatne dané zemepisným prostredím s jeho charakteristickými prírodnými a ľudskými faktormi a výroba, spracovanie a príprava tohto výrobku sa uskutočňuje výlučne vo vymedzenom mieste, oblasti alebo krajine.

Zemepisným označením výrobku je názov určitého miesta, oblasti alebo, vo výnimočných prípadoch, krajiny používaný na označenie výrobku pochádzajúceho z tohto miesta, oblasti alebo krajiny, ak má tento výrobok špecifickú kvalitu, povest alebo charakteristické vlastnosti, ktoré môžu byť pripísané tomuto miestu, oblasti alebo krajine, a výroba, spracovanie alebo príprava tohto výrobku sa uskutočňuje vo vymedzenom zemepisnom mieste, oblasti alebo krajine.

Značenie regionálnych a originálnych produktov na Slovensku a EÚ uvádza tab. 1.

Regionálne označovanie v Českej republike je prezentované na obr. 1.

Hlasovanie o regionálnej značke pre celé Slovensko je uvedené na obr. 2.

Značky v rámci European Territorial Quality Mark uvádza tab. 2.

Tab. 1 Príklady značení regionálnych a originálnych produktov na Slovensku a EÚ

Regionálny produkt ¹			
Regionálny produkt ²		Originálny produkt Kysuce ³	
Chránené označenie pôvodu EÚ		Chránené zemepisné označenie EÚ	
Zaručene tradičná špecialita EÚ			
"Local Identity Product (LIP) – sustainable support systems for communities in Europe" ⁴		Asociace regionálných značek ČR ⁵	
Označovanie originálnych regionálnych výrobkov ⁶			

¹ TVRDOŇ, Michal: Značenie regionálnych produktov na Slovensku –minulosť, súčasnosť a budúcnosť. 07. október 2010, Vrábľa. - [on-line] Available on - URL: > http://www.obviamregio.sk/images/stories/Prezentacie/03_Prezentacia_Michal_Tvrdon.pdf < [cit.:2012-04-08]

² Modelové regióny Záhorie, Malé Karpaty, Kysuce. Označovanie originálnych regionálnych výrobkov. REC - máj 2008. - [on-line] Available on - URL: > http://www.regionalneprodukty.sk/downloads/znacenie_vyrobkov_maj2008.pdf < [cit.: 2012-04-15]

³ TVRDOŇ, Michal: Značenie regionálnych produktov na Slovensku –minulosť, súčasnosť a budúcnosť. 07. október 2010, Vrábľa. - [on-line] Available on - URL: > http://www.obviamregio.sk/images/stories/Prezentacie/03_Prezentacia_Michal_Tvrdon.pdf < [cit.:2012-04-08]

⁴ "Local Identity Product (LIP) – sustainable support systems for communities in Europe". - [on-line] Available on - URL: > http://www.vip.kompetences.lv/association_of_regional_brands_13_12_24T.html < [cit.: 2012-04-15]

⁵ Asociace regionálných značek. - [on-line] Available on - URL: > http://www.vip.kompetences.lv/association_of_regional_brands_13_12_24T.html < [cit.: 2012-04-15]

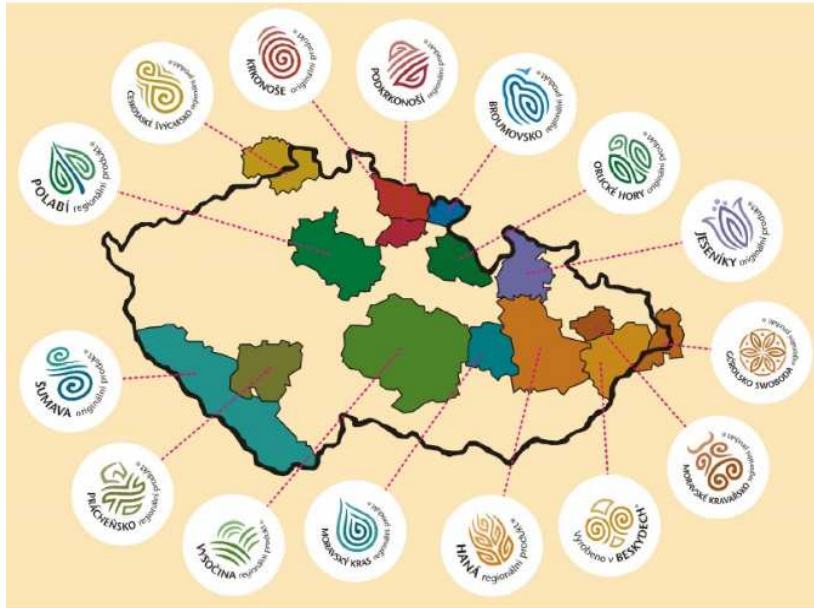
⁶ Modelové regióny Záhorie, Malé Karpaty, Kysuce. Označovanie originálnych regionálnych výrobkov. REC - máj 2008. - [on-line] Available on - URL: > http://www.regionalneprodukty.sk/downloads/znacenie_vyrobkov_maj2008.pdf < [cit.: 2012-04-15]

	 alternatíva 1	 alternatíva 2	
	 alternatíva 1	 alternatíva 2	
	 alternatíva 1	 alternatíva 2	
Značka „GÓROLSKO SWOBODA“ regionálny produkt ⁷			
Poctivá receptúra – Pravá chuť ⁸	 Tesco Pravá chuť obsahuje rad tradičných slovenských výrobkov vysokej kvality. Tradičné slovenské špeciality Tesco od domácich výrobcov.		
Zelený Liptov. ⁹	 www.zelenyliptov.sk	Liptov	

⁷ Zásady poskytovania a používania značky „GÓROLSKO SWOBODA regionálny produkt“. - - [on-line] Available on - URL: > www.regionalni-znacky.cz%2Fgorolsko-swoboda%2Fcs%2Fpro-vyrobce%2Fdokumenty%2F%3Fpaginator-page%3D2%26file%3Dzasady-poskytovania-a-pouzivania-znacky-gorolsko-swoboda.pdf%26do%3Ddownload&ei=AxeLT_aZL-X_4QSy-_HOCQ&usg=AFQjCNE6i4gWR9axsqXbW9FvU-udtIQKHQ&cad=rja [cit.: 2012-04-15]

⁸ Poctivá receptúra – Pravá chuť. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.itesco.sk/tesco-prava-chut.html> < [cit.: 2012-08-26]

⁹ Zelený Liptov. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.zelenyliptov.sk/zrodenie-projektu>< [cit.: 2012-08-09]

Obr. 1 Regionálne označovanie v Českej republike

Možnosť A

Možnosť B

Obr. 2 Hlasovanie o regionálnej značke pre celé Slovensko

Tab. 2 Značky v rámci European Territorial Quality Mark

Názov labelingovej schémy	značka	Remeselnícke výrobky	potraviny a poľnohosp. produkty	Prírodné produkty	Ubytovacie a stravovacie služby
La MARQUE DE QUALITÉ TERRITORIALE EUROPÉENNE		La MARQUE DE QUALITÉ TERRITORIALE EUROPÉENNE (M.Q.T.E.) ^{10, 11, 12}			
Calidad Rural ¹³		+	+	+	+
Barycz Valley ¹⁴		+	+	+	+
Hadrian's Wall Country ¹⁵		+	+	+	+
Pölvamaa ¹⁶		+	+	+	+
Artesania Catalunya ¹⁷		+			
Transylvania Authentica ¹⁸		+	+	+	+
Rügen Produkt ¹⁹		+	+	+	+
Eifel ²⁰		+	+		+
Babica Jerca & Dedek Jaka ²¹		+			

¹⁰ La MARQUE DE QUALITÉ TERRITORIALE EUROPÉENNE (M.Q.T.E.). - [on-line] Available on - URL:

><http://www.ruralquality.net/fr/home/index.html><, <http://www.ruralquality.net/> [cit.: 2012-10-14]

¹¹ EUROPEAN TERRITORIAL QUALITY MARK. General Regulation. - [on-line] Available on - URL:

>http://www.ruralquality.net/files/repository/20080625162536_GENERALREGULATIONETQM.pdf< [cit.: 2012-10-14]

¹² Evropská zámka teritoriální kvality. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/360/european-territorial-quality-mark>< [cit.: 2012-10-14]

¹³ Calidad Rural. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/360/european-territorial-quality-mark>< [cit.: 2012-10-14]

¹⁴ Barycz Valley. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/358/dolina-baryczy-poleca>< [cit.: 2012-10-14]

¹⁵ Hadrian's Wall Country. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.hadrians-wall.org>< [cit.: 2012-10-14]

¹⁶ Pölvamaa. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/371/p-lvamaa-rohelisem-mark>< [cit.: 2012-10-14]

¹⁷ Artesania Catalunya. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/372/artesania-catalunya>< [cit.: 2012-10-14]

¹⁸ Transylvania Authentica. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/361/transylvania-authentica>< [cit.: 2012-10-14]

¹⁹ Rügen Produkt. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/368/rugen-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

²⁰ Eifel. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/366/regionalmarke-eifel>< [cit.: 2012-10-14]

²¹ Babica Jerca & Dedek Jaka. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/369/babica-jerca-dedek-jaka>< [cit.: 2012-10-14]

Vyrobeno v BESKYDECH® ²²		+	+	+	
KRKONOŠE originální produkt® ²³		+		+	
ŠUMAVA originální produkt® ²⁴		+	+	+	+
echt Schwarzwald ²⁵			+		
Waddengroud ²⁶			+	+	
Babica Jerca & Dedek Jaka ²⁷			+	+	
MORAVSKÝ KRAS regionální produkt® ²⁸		+	+	+	
Genussland Kärnten ²⁹			+		
KRKONOŠE originální produkt® ³⁰		+			
Qualität Südtirol ³¹			+	+	

²² Vyrobeno v BESKYDECH®. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/376/vyrobeno-v-beskydech>< [cit.: 2012-10-14]

²³ KRKONOŠE originální produkt®. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/374/krkonose-originalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

²⁴ ŠUMAVA originální produkt®. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/375/sumava-originalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

²⁵ Echt Schwarzwald. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/365/echt-schwarzwald>< [cit.: 2012-10-14]

²⁶ Waddengroud. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/357/waddengroud> < [cit.: 2012-10-14]

²⁷ Babica Jerca & Dedek Jaka. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/369/babica-jerca-dedek-jaka>< [cit.: 2012-10-14]

²⁸ MORAVSKÝ KRAS regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/377/moravsky-kras-regionalni-produkt> < [cit.: 2012-10-14]

²⁹ Genussland Kärnten. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/370/genussland-karnten>< [cit.: 2012-10-14]

³⁰ KRKONOŠE originální produkt®. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/374/krkonose-originalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

³¹ Qualität Südtirol. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/367/qualitat-sudtirol>< [cit.: 2012-10-14]

VYSOČINA regionální produkt® ³²		+	+	+	
MORAVSKÉ KRAVAŘSKO – regionální produkt® ³³		+	+	+	
ORLICKÉ HORY originální produkt® ³⁴		+	+	+	
GÓROLSKO SWOBODA – regionální produkt® ³⁵		+	+	+	
mikroregión Górolsko Swoboda, región sa nachádza na pomedzí Česka, Poľska a Slovenska					
POLABÍ regionální produkt® ³⁶		+	+	+	
PODKRKONOŠÍ regionální produkt® ³⁷		+	+	+	
West Cork Fuchsia. ³⁸		+	+	+	+
JESENÍKY originální produkt® ³⁹		+	+	+	
HANÁ regionální produkt® ⁴⁰		+	+	+	
ČESKOSASKÉ ŠVÝCARSKO regionální produkt® ⁴¹		+	+	+	

³² VYSOČINA regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/379/vysocina-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

³³ MORAVSKÉ KRAVAŘSKO – regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/381/moravske-kravarsko-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

³⁴ ORLICKÉ HORY originální produkt®. v- [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/378/orlicke-hory-originalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

³⁵ GÓROLSKO SWOBODA – regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/380/gorolsko-swoboda-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

³⁶ POLABÍ regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/382/polabi-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

³⁷ PODKRKONOŠÍ regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/383/podkrkonosi-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

³⁸ West Cork Fuchsia. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.westcorkplacemapart.com/>< [cit.: 2012-10-14]

³⁹ JESENÍKY originální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://hornipomoravi.eu><, <<http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/386/jeseniky-originalni-produkt>> [cit.: 2012-10-14]

⁴⁰ HANÁ regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/384/hana-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

⁴¹ ČESKOSASKÉ ŠVÝCARSKO regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/385/ceskosaske-svycarsko-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

ZÁVER

Označovanie produktov predstavuje jeden z dobrovoľných nástrojov hospodárskej politiky. Označovanie produktov existuje normované alebo bez akejkoľvek dobrovoľnej či povinnej regulácie. Je prirodzeným prejavom alebo vytvorením najmenej dvoch výrazných záujmových skupín – na jednej strane časťou výrobcov, resp. podnikateľov, ktorí kvalifikovaným označením chcú zvýšiť konkurenčnú schopnosť svojho výrobku, na strane druhej časťou spotrebiteľov, angažovaných aktivistov, výskumníkov a štátnych úradníkov, ktorí chcú bežnému i priemyselnému spotrebiteľovi dať alebo zaručiť možnosť vybrať si medzi výrobkami na trhu tie, ktoré majú dôveryhodnejšie vlastnosti. Budovanie značky predstavuje investíciu a tak sa spoločnosť (program, schéma) snaží vytvoriť právne vlastníctvo titulu ako ochranu proti napodobniteľom. Významnú úlohu zohráva značka pre spotrebiteľov. Pomáha zorientovať sa na trhu a v prípade kladných skúseností, resp. získania informácií z reklamy a pod., usmerňuje nákup daného produktu na úkor ostatných substituentov.

Značka dáva predávajúcemu možnosť získať lojálnu a ziskový okruh zákazníkov. Vernosť značke poskytuje predajcom ochranu pred konkurenciou a väčšiu kontrolu pri plánovaní svojich marketingových programov.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- [1] Artesania Catalunya. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/372/artesania-catalunya>< [cit.: 2012-10-14]
- [2] Asociace regionálních značek. - [on-line] Available on - URL: >http://www.vip.kompetences.lv/association_of_regional_brands_13_12_24T.html < [cit.: 2012-04-15]
- [3] Babica Jerca & Dedek Jaka. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/369/babica-jerca-dedek-jaka>< [cit.: 2012-10-14]
- [4] Barycz Valley. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/358/dolina-baryczy-poleca>< [cit.: 2012-10-14]
- [5] Calidad Rural. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/360/european-territorial-quality-mark>< [cit.: 2012-10-14]
- [6] ČESKOSASKÉ ŠVÝCARSKO regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/385/ceskosaske-svycarsko-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]
- [7] Echt Schwarzwald. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/365/echt-schwarzwald>< [cit.: 2012-10-14]
- [8] Eifel. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/366/regionalmarke-eifel>< [cit.: 2012-10-14]
- [9] EUROPEAN TERRITORIAL QUALITY MARK. General Regulation. - [on-line] Available on - URL: >http://www.ruralquality.net/files/repository/20080625162536_GENERALREGULATIONETQM.pdf< [cit.: 2012-10-14]
- [10] Evropská zámka teritoriální kvality. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/360/european-territorial-quality-mark>< [cit.: 2012-10-14]
- [11] Genusssland Kärnten. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/370/genusssland-karnten>< [cit.: 2012-10-14]
- [12] GÓROLSKO SWOBODA – regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/380/gorolsko-swoboda-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]
- [13] Hadrian's Wall Country. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.hadrians-wall.org>< [cit.: 2012-10-14]
- [14] HANÁ regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/384/hana-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]
- [15] Hlasovanie o regionálnej značke pre celé Slovensko. - [on-line] Available on - URL: ><http://nssmas.sk/clanok.php?id=12>< [cit.: 2012-04-15]
- [16] JESENÍKY originální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://hornipomoravi.eu><, <<http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/386/jeseniky-originalni-produkt>> [cit.: 2012-10-14]
- [17] KRKONOŠE originální produkt®. - [on-line] Available on - URL: ><http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/374/krkonose-originalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]
- [18] La MARQUE DE QUALITÉ TERRITORIALE EUROPÉENNE (M.Q.T.E.). - [on-line] Available on - URL: ><http://www.ruralquality.net/fr/home/index.html><, <http://www.ruralquality.net/> [cit.: 2012-10-14]
- [19] Local Identity Product (LIP) – sustainable support systems for communities in Europe". - [on-line] Available on - URL: >http://www.vip.kompetences.lv/association_of_regional_brands_13_12_24T.html < [cit.: 2012-04-15]
- [20] Modelové regióny Záhorie, Malé Karpaty, Kysuce. Označovanie originálnych regionálnych výrobkov. REC - máj 2008. - [on-line] Available on - URL: >http://www.regionalneprodukty.sk/downloads/znacenie_vyrobkov_maj2008.pdf < [cit.: 2012-04-15]
- [21] MORAVSKÉ KRAVAŘSKO – regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/381/moravske-kravarsko-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]
- [22] MORAVSKÝ KRAS regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/377/moravsky-kras-regionalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]
- [23] ORLICKÉ HORY originální produkt®. v- [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/378/orlicke-hory-originalni-produkt>< [cit.: 2012-10-14]

- [24] Pochtivá receptúra – Pravá chuť. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.itesco.sk/tesco-prava-chut.html> < [cit.: 2012-08-26]
- [25] PODKRKONOŠÍ regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/383/podkrkonosi-regionalni-produkt> < [cit.: 2012-10-14]
- [26] POLABÍ regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/382/polabi-regionalni-produkt> < [cit.: 2012-10-14]
- [27] Pölvamaa. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/371/p-lvamaa-rohelisem-mark> < [cit.: 2012-10-14]
- [28] Qualität Südtirol. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/367/qualitat-sudtirol> < [cit.: 2012-10-14]
- [29] Role of Brands - What are brands for Role of Brands. - [on-line] Available on - URL: > <http://drypen.in/branding/role-of-brands-what-are-brands-for.html> < [cit.: 2012-08-08]
- [30] Rügen Produkt. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/368/rugen-produkt> < [cit.: 2012-10-14]
- [31] Smernica 2001/95/ES Európskeho parlamentu o všeobecnej bezpečnosti výrobkov
- [32] ŠUMAVA originální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/375/sumava-originalni-produkt> < [cit.: 2012-10-14]
- [33] The regional branding system in the Czech Republic. - [on-line] Available on - URL: > http://www.vip.kompetences.lv/regional_branding_in_the_czech_republic_%E2%80%93_18_brands_within_one_system_10_40T.html < [cit.: 2012]
- [34] Transylvania Authentica. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/361/transylvania-authentica> < [cit.: 2012-10-14]
- [35] TVRDOŇ, Michal: Značenie regionálnych produktov na Slovensku –minulosť, súčasnosť a budúcnosť. 07. október 2010, Vrábľa. - [on-line] Available on - URL: > http://www.obviamregio.sk/images/stories/Prezentacie/03_Prezentacia_Michal_Tvrdon.pdf < [cit.:2012-04-08]
- [36] Vyrobeno v BESKYDECH®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/376/vyrobeno-v-beskydech> < [cit.: 2012-10-14]
- [37] VYSOČINA regionální produkt®. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/379/vysocina-regionalni-produkt> < [cit.: 2012-10-14]
- [38] Waddengroud. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.regional-products.eu/cs/znacky/detail/357/waddengroud> < [cit.: 2012-10-14]
- [39] West Cork Fuchsia. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.westcorkaplaceapart.com/> < [cit.: 2012-10-14]
- [40] Zásady poskytovania a používania značky „GÓROLSKO SWOBODA regionálny produkt®“. - [on-line] Available on - URL: > www.regionalni-znacky.cz%2Fgorolsko-swoboda%2Fcs%2Fprovyrobce%2Fdokumenty%2F%3Fpaginator-page%3D2%26file%3Dzasady-poskytovania-a-pouzivania-znacky-gorolsko-swoboda.pdf%26do%3Ddownload&ei=AxeLT_aZL-X_4QSy-_HOCQ&usg=AFQjCNE6i4gWR9axsqXbW9FvU-udtlQKHQ&cad=rja < [cit.: 2012-04-15]
- [41] Zelený Liptov. - [on-line] Available on - URL: > <http://www.zelenyliptov.sk/zrodenie-projektu> < [cit.: 2012-08-09]

ADRESA AUTORA

Miroslav RUSKO, doc. RNDr. PhD., Slovenská technická univerzita v Bratislave, Materiálovotechnologická fakulta Trnava, Botanická 49, 917 01 Trnava, Slovenská republika, e-mail: >miroslav.rusko@stuba.sk<

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.